

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет комп'ютерних наук,
управління та адміністрування
Кафедра публічного управління та
менеджменту природоохоронної
діяльності

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему: Стратегічне планування в державному управлінні

Виконав студент групи У-41
спеціальності 281 Публічне управління
та адміністрування
Лучук Денис Юрійович

Керівник канд.екон.наук, доц.
Головіна Олеся Іванівна

Консультант _____

Рецензент канд.екон.наук, доц.
Шевчук Ніна Сергіївна

Одеса 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Комп'ютерних наук, управління та адміністрування
 Кафедра Публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності
 Рівень вищої освіти бакалавр
 Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва)
 Освітня програма Публічне управління та адміністрування
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Павленко О.П.
“26” квітня 2021 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

студенту(ці) Лучук Денис Юрійович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Стратегічне планування в державному управлінні
 керівник роботи Головіна Олеся Іванівна к.е.н, доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ОДЕКУ від “ ” 2021 року №

2. Строк подання студентом роботи
3. Вихідні дані до роботи матеріали періодичних видань, монографій, нормативно-правові акти, статті фахових збірників наукових робіт, матеріали сайтів Інтернет-мережі
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1. Теоретичні засади стратегічного планування в органах державного управління, 2. Аналіз зарубіжного досвіду впровадження стратегічного планування на регіональному рівні, 3. Стратегічне планування розвитку Київського регіону
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Етапи стратегічного планування Валовий регіональний продукт у розрахунку на одну особу по регіонах України за період 2014–2019 рр. у фактичних цінах, грн., Послідовність методологічних процедур реалізації плану, Зарубіжна модель стратегічного планування, що створює позитивний імідж у об'єкту, Динаміка внутрішнього регіонального продукту Київського регіону, Динаміка обсягу прямого інвестування окремих країн в розвиток Київського регіону.

Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 26 квітня 2021 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Оцінка виконання етапу	
			у %	за 4-х бальною шкалою
1.	Робота з літературними джерелами	26.04-01.05.21	82	добре
2.	Робота над розділом 1 «Теоретичні засади стратегічного планування в органах державного управління»	02.05-10.05.21	82	добре
3.	Робота над розділом 2 «Аналіз зарубіжного досвіду впровадження стратегічного планування на регіональному рівні»	11.05-20.05.21	82	добре
4.	Рубіжна атестація	11.05-15.05.21	82	добре
5.	Робота над розділом 3 «Стратегічне планування розвитку Київського регіону»	21.05-30.05.21	82	добре
6.	Оформлення роботи	31.06-06.06.21		
7.	Здача роботи на кафедрі (п.4.1)	07.06.21		
	Інтегральна оцінка виконання етапів календарного плану (як середня по етапам)		82	добре

Студент _____ Лучук Д.Ю.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Головіна О. І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	8
1.1. Стратегічне планування як функція менеджменту	8
1.2. Інституціоналізація системи стратегічного управління в Україні	13
1.3. Стан та перспективи інституціоналізації публічного управління сфері регіонального розвитку	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ.....	34
2.1. Практичний досвід зарубіжних країн	34
2.2. Ключові цілі Стратегії відповідального розвитку Польщі	37
РОЗДІЛ 3 СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ КИЇВСЬКОГО РЕГІОНУ.....	43
3.1. Стратегічне планування розвитку Київського регіону	43
3.2. PEST аналіз Київського регіону	47
ВИСНОВКИ.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЖДЕРЕЛ.....	60

ВСТУП

Актуальність роботи. На сьогоднішній день при складанні регіонального плану розвитку органами влади не враховують його всі перспективи. Через недостатнє фінансування з боку держави через борги країни, воєнний стан в східних регіонах, курси валют та підвищенні ціни на ресурси більша частина регіонів України перебуває в стані стабільного погіршеного економічного стану. Це проявляється в тому, що не використовується регіональний потенціал на максимум, складна демографічна ситуація, регіон не здатен забезпечити робочими місцями населення, яке в свою чергу піддається переселенню закордон в пошуку кращого життя або погоджується на незаконне працевлаштування.

Також, перепорою є зайві бюрократичні процедури, прозорість та відкритість інформації стосується тільки таких джерел, які вважають за потрібне оприлюднити для населення. Також, при розробці стратегій розвитку крім не включення всіх ризиків впровадження рішень існує слабкий зв'язок між державними органами та місцевим самоврядуванням, громадськими організаціями та окремими підприємствами, які в свою чергу здатні запропонувати більш бюджетно-економічні ідеї та вказати на першочергові проблеми, які потребують рішення чи удосконалення.

Головним бар'єром при розвитку регіонів є слабкість нормативно-правової бази. Більшість документів та законодавчих актів вказують на загальні правила розвитку територій, тому при виникненні екстрених ситуацій через «діри» в законах стосовно опису процедур та збору документів негативне явище буде тільки погіршуватися.

Саме тому доцільно покращити процес стратегічного планування в регіоні для його стабільного та ефективного розвитку і подальшого функціонування.

Об'єктом дослідження є процес стратегічного планування в органах державної влади.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні заходи щодо удосконалення процесу регіонального стратегічного планування в Київському регіоні.

Метою дослідження є теоретичне узагальнення та розробка практичних рекомендацій щодо покращення процесу регіонального стратегічного планування та розвитку Київського регіону.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- визначити сутність стратегічного планування регіонального розвитку та його особливості в Україні;
- встановити основні етапи регіонального стратегічного планування;
- розглянути нормативно-правову базу стратегічного планування в Україні (регіональний аспект);
- розглянути концептуальні моделі теоретичних підходів до стратегічного планування;
- проаналізувати зарубіжний досвід стратегічного планування регіональним розвитком;
- розробити пропозиції щодо впровадження зарубіжного досвіду стратегічного планування регіонального розвитку;
- визначити загальний стан зовнішнього та внутрішнього середовища Київського регіону.
- розробити регіональну стратегію розвитку за допомогою SWOT та STEP аналізу;
- розробити заходи та пропозиції щодо розвитку та вдосконалення обраної стратегії Київського регіону.

Методика дослідження. Методичною та теоретично основою в написанні кваліфікаційної пізнання, принципи систематизації та аналізу, офіційної статистичної інформації. Також, при написанні магістерської роботи використовувалися фундаментальні основи таких наукових дисциплін, як публічне управління та адміністрування, менеджмент організацій, управління

персоналом, ринкова економіка, маркетинг, праці вітчизняних і закордонних вчених стосовно проблеми покращення регіонального стратегічного планування.

Інформаційна база дослідження формувалася на основі звітних даних Державного регіонального сайту статистики, аналітичних даних, опублікованих в наукових джерелах та періодичному друці, оцінок українських і зарубіжних учених. Джерелами для пошуку інформації виступили: закони України, міжнародна законодавча база, звітність Державної регіональної служби статистики України, методологічні посібники зарубіжних органів публічного управління, праці вітчизняних і зарубіжних вчених, зібрані в посібниках та мережі Internet, статистичні дані інших структурних підрозділів держави.

ВИСНОВКИ

У першому розділі проаналізовано основні засади стратегічного планування в органах державної влади та особливості діяльності на регіональному рівні.

Охарактеризовано теоретичні аспекти регіонального стратегічного планування, основні підходи до розвитку висвітлено основні питання, які піднімалися в наукових дослідженнях українських та зарубіжних науковців.

Систематизовано історичні моменти розвитку стратегічного планування.

Проаналізовано польсько-українська Фундація, яка визначила основні моменти стратегічного підходу; зроблено висновок щодо потреби керівництва державних органів стратегічного мислення та визначення його ознаки, аспекти стратегічного планування; охарактеризовано етапи та елементи стратегічного планування.

На основі чинного законодавства та Фундації всю нормативно-правову базу класифіковано на 3 рівні та наведені відповідні документи.

Під час проведення аналізу досвіду та особливостей стратегічного планування на регіональному рівні в зарубіжних країнах було виявлено, що порівняно з Україною більшість країн мають чітку та прозору правову забезпеченість стратегічного планування.

Виокремлено модель стратегічного планування, яка допоможе відкрити нові шляхи розвитку регіону на основі відгуків та оцінок зацікавлених сторін.

Розглянуто досвід зарубіжних країн у питанні стратегічного планування на регіональному рівні, виокремлено підхід до розвитку на основі «точка зростання», етапи які паралельно проводяться та розглянута користь від впровадження спеціальних посібників щодо розвитку окремих регіонів.

Після огляду досвіду зарубіжних країн запропоновано поради, щодо застосування знань на Україні, обґрунтовано та охарактеризовано окремі елементи стратегічного планування кожної країни та їх пристосування до наших умов.

Після порівняння популярних методів, що застосовуються у стратегічному плануванні, запропоновано користь від його застосування.

Після обґрунтування доцільності вибору методів оцінювання було проведено висвітлення сильних, слабких сторін, переваг та слабкостей, їх взаємодоповнюваність та компенсація загроз сильними сторонами.

Виокремлено на основі оцінювання соціальні, політичні, технологічні, економічні фактори. Найбільший вплив отримали фактори соціальні – 4.1 бали та економічні – 4 бали.

Для того щоб стратегія відповідала отриманим результатам оцінювання була обрана стратегія розвитку сільського господарства.

Дана стратегія допоможе регіону в декількох питаннях: збільшити кількість посівів та тримати лідерство серед експорту товарів закордон, опрацювати землі на півночі регіону, які згідно з дослідженням радіаторів можна використовувати, збільшити чисельність населення в селах, допомогти молоді обирати професії які будуть актуальні, зменшити кількість непрацевдатних осіб, допомогти з роботою переселенцям зі сходу, залучати інвестиції та впроваджувати новітні технології обробки землі та інше.

Пропозиція обробної промисловості буде актуальною, тому що Київський регіон багатий на заводи, фабрики, підприємства, в нашому регіоні сконцентрований науково-освітній потенціал хімічної, металургійної, харчової та інших видів промисловості.

Дана стратегія допоможе не тільки розвивати власний науковий потенціал, а буде користуватися успіхом у налагодженнях міжнародних зв'язків.

Розвиток українського туризму допоможе вирішити декілька проблем: популяризує туризм всередині країни, реставрує та популяризує історико-культурні місця, розвиватиме туристичну галузь, допоможе екологічній ситуації та інше.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Рульєв В. А. Планування в організації / В. А. Рульєв, С. О. Гуткевич // Менеджмент / В. А. Рульєв, С. О. Гуткевич. – Київ: Центр учбової літератури, 2013. – С. 128–137.
- 2 Сельський А. Стратегічне управління в розвитку державних організацій / Андрій Сельський // Вісник Національної академії державного управління / Андрій Сельський. – Київ, 2014. – (Державне управління; № 2). – С. 38–45.
- 3 Войтик О. особливості державного управління регіональним розвитком теоретичні аспекти / Олександра Войтик // Theory and history of Public Administration / Олександра Войтик. – Львів, 2019. – (Public Administration and Local Government). – С. 21–26.
- 4 Беззубко Б. Удосконалення діяльності органів державної влади у сфері стратегічного планування розвитку територій / Борис Беззубко // Державне управління та місцеве самоврядування / Борис Беззубко. – Маріуполь, 2017. – С. 95–103.
- 5 Розроблення та впровадження стратегічного плану розвитку регіону / Б.Боврон, А. Вігода, А. Девідсон, І. Санжаровський. – Київ: К.І.С., 2008. – 214 с.
- 6 Євмешкіна О. Л. Теоретико-методологічні засади модернізації системи державного стратегічного планування в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. держ. упр. : спец. 25.00.01 "теорія та історія державного управління" / Євмешкіна Олена Леонідівна – Дніпро, 2020. – 37 с.
- 7 Лендшел М. Посібник з моніторингу та оцінювання програм регіонального розвитку / М. Лендшел, Б. Винницький, Ю. Ратейчак. – Торонто-Варшава-Ужгород-Київ: К.І.С., 2007. – 80 с.
- 8 Винницький Б. моніторинг та оцінювання стратегій програм

- регіонального розвитку / Б. Винницький, М. Лендъел, Ю. Ретейчак. – Київ: К.І.С., 2007. – 120 с.
- 9 Хашиєва Л. В. Сутність і поняття стратегічного управління / Л. В. Хашиєва. // Теорія і практика державного управління. – 2009. – №4(28). – С. 1–6.
 - 10 Богдан Т. Етапи стратегічного управління та типові помилки при сучасному стратегічному управлінні в Україні [Електронний ресурс] / Т. Богдан // Економіка. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: http://papers.univ.kiev.ua/1/ekonomika/articles/bogdan-t-sages-of-strategic-management-and-standard-mistakes-under-modern-strat_14290.pdf.
 - 11 Берданова О. В. Стратегічне планування (Фундація Пауссі) [Електронний ресурс] / О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, В. В. Тертичка // ЗУКЦ. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: http://regionet.org.ua/files/Strategic_planning_PAUCI_2008_ua.pdf.
 - 12 Gelman O. The Methodology for Strategic Plan Implementation/ O. Gelman, J. Rojas-Arce. // Journal of Applied Research and Technology. – 2014. – №10. – С. 248–261.
 - 13 Исаева Н. И. Стратегическое планирование регионального развития Польши / Н. И. Исаева. // Инвестиції: практика та досвід. – 2018. – №11. – С. 67–70.
 - 14 Лукашов О. О. Концептуальні підходи до державного регулювання стратегічного розвитку регіону за кордоном / Олександр Олександрович Лукашов. // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». – 2019. – №9. – С. 18–26.
 - 15 Быдтаева Е. С. Зарубежный опыт стратегического планирования регионального экономического развития / Е.С. Быдтаева. // Вестник Университета. – 2015. – №22. – С. 21–28.
 - 16 Мамедов С. А. Зарубіжний досвід побудови стратегій соціально-економічного розвитку регіонів держави [Електронний ресурс] / Сихиб

- Алиогли Мамедов // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=797>.
- 17 Євмешкіна О. Л. Особливості стратегічного планування в Європейському Союзі / О. Л. Євмешкіна. // Вісник НУЦЗУ. – 2019. – №1. – С. 186–192.
 - 18 Ліба Н. С. Закордонний досвід реалізації регіональної політики / Н. С. Ліба. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2018. – №6. – С. 56–59.
 - 19 Грицяк І. А. Зарубіжний досвід державного управління: доцільність і можливості застосування в Україні / І. А. Грицяк, Л. А. Шереметьєва, К. К. Баранцева. – Київ: Національна академія державного управління при Президентіві України, 2014. – 56 с.
 - 20 Корнієвський С. Удосконалення системи оцінювання регіональних програм у контексті Євроінтеграції України / Сергій Корнієвський. // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2015. – №3. – С. 164–170.
 - 21 Стратегія розвитку Київської області на період до 2020 року [Електронний ресурс] // Київська міська державна адміністрація. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://docs.wixstatic.com/ugd/bcf654_2be5fc5fe6b043a3b8c2f1b45410c135.pdf.
 - 22 Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<http://www.ukrstat.gov.ua/>
 - 23 Соціально-економічне становище Київської області за січень–вересень 2020 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://kyivobl.ukrstat.gov.ua/content/p.php3?c=898&lang=1>
 - 24 Методологія планування регіонального розвитку в Україні [Електронний ресурс] // Проект Європейського Союзу Підтримка політики регіонального розвитку України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://surdp.eu/uploads/files/Methodology_of_RD_planning.pdf

- 25 Журавель М.В. Основні підходи до вивчення інституту «Державне управління» у вітчизняній та зарубіжній науці адміністративного права. *Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. праць*, Одеська держ. юрид. акад.. – Одеса :– 2012. – Вип.68. – С. 466-471.
- 26 Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні»: Указ Президента України від 22 липня 1998 року N 810/98/ Президент України. *Офіційний вісник Президента України*.URL: http://search.liga-zakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U810_98.html (дата звернення 21.10.2019).
- 27 Бец Б.Б. Формування об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації . *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»* . 2018 . 20 листопада. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/211.pdf (дата звернення 21.10.2019)
- Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лют. 2015 р. № 157-VIII (із змінами). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>(дата звернення: 21.10.2018 р.).
- 28 Чисельність наявного населення України : Державна служба статистики України на 1 січня 2019 року. URL: http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/06/zb_chnn2019.pdf (дата звернення 22.10.2019).
- 29 Заблодська І. Взаємодія наукових установ, органів місцевого самоврядування і суб'єктів бізнесу при розробці стратегії стійкого розвитку міста. *Схід спецвипуск №1(108) січень 2011р.*2011.С. 71-74
- 30 Гарасюк О.А., Міщук Є.В., Рицко О.І. Визначення проблем та стратегія розвитком територій об'єднаних громад. *«Державне управління: удосконалення та розвиток»*. 2018. №2 URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/28.pdf (дата звернення 22.10.2019).
- 31 Васильченко Г.Г. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І.
- 32 Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України –

К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015.
 URL: <https://auc.org.ua/sites/default/files/library/1plangrweb.pdf/>
 (дата звернення 22.10.2019)

- 33 Шарий В.І. Методика стратегічного управління розвитком територіальної громади в Україні / В. І. Шарий, Г. Г. Дендемарченко // Університетські наукові записки.2010. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2010_4_50 (дата звернення 22.10.2019)

Крейнер С. Ключевые идеи менеджмента. Инфра-М, 2002. – 347 с.

Костюк Р.М., Мандзюк О.М. Проектне управління в системі стратегічного планування об'єднаних територіальних громад. *Управління розвитком складних систем №26 2016*.2016. С. 74-82.

Хашиєва Л.В. Практика стратегічного управління розвитком міст: аналіз зарубіжного досвіду. URL :<http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2009-2/doc/5/06.pdf> (дата звернення 22.10.2019).

Шарлей Р., Кавунець А. В., Безпалько О. М., Москалу М., Ланова А.І. Європейські стратегії для місцевих громад України та Молдови: досвід країн Вишеградської четвірки: методичний посібник / «Єврорегіон «Дністер», 2018. С. 78

Мамедов С. Зарубіжний досвід побудови стратегій соціально-економічного розвитку регіонів держави. *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»*.

2014. №12 URL:

<http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=797> (дата звернення 25.10.2019)

Райт Г. Економічний розвиток місцевих самоврядувань./ Г. Райт - К.:ІДУС, 1994.-56 с.

Charm M., Pasquin M. Strategic Planning in Government Administration: A Comparison Between Ottawa and Quebec. -Ottawa: Canadian Center for Management Development, 1993. - 40 p

Дергачев В.А., Вардомский Л.Б. Регионоведение: Учебник– М.: ЮНИТИ- ДАНА, 2004. – 464 с.

Висиповецька сільська рада. Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Висиповецька_сільська_рада (дата звернення 20.10.2019).

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280 Ст 42 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/page4> (дата звернення 20.10.2019).

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280 Ст 50 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр/page>. (дата звернення 20.10.2019).

У районі ще одну амбулаторію готують до реконструкції. Зборівська районна державна адміністрація. 2018. 7 лютого. URL: <http://www.oda.te.gov.ua/zborivska/ru/news/detail/151691.htm> (дата звернення 25.10.2019).

Урочисте відкриття довгоочікуваного Висиповецького навчально-виховного комплексу “ЗОШ І-ІІІ ступенів”- дошкільного навчального закладу. Зборівська районна державна адміністрація. 2018. 31 січня URL: <http://www.oda.te.gov.ua/zborivska/ru/news/detail/151130.htm> (дата звернення 25.10.2019).

Іноваційні енергоефективні заходи у школі. 2018. URL: https://1ua.com.ua/vysypivtsi/ua/energy_conservation (дата звернення 25.10.2019).